

ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་གཏམ་དུ་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

居民箴言

Advice to the People

By Mipham Rinpoche

1

སྤྱི་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ནས། །
རང་ཕྱོགས་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་གོས་ཞིག་འདེབས། །
ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་ལས་སྤྱི་ཆེར་བཤད་ན་ཡང་། །
དམན་པས་གོ་དཀའ་འདི་ཙམ་འཕྲལ་དུ་པན། །

頂禮上師文殊師利尊，
自處方域居民陳一言，
世法常規雖可廣宣說，
根淺難解略陳當益多。

After paying homage to the guru Mañjughoṣa,
I offer some counsel to the people of my homeland.
Though the Dharma of tradition could be expounded at length,
what the humble can barely grasp may still bring immediate benefit.

2、

ཡུལ་མི་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་ལ་སྤྱག་རོག་ཡིན། །
ཁོ་པམ་རྒྱལ་ཁ་བ་ཅད་ཀྱང་དོན་སྤྱོད་ཀྱང་། །
འཕམ་ཅོད་ཉུང་ལ་པན་ཐོགས་མང་བར་བྱིས། །
དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་སྤྱིད་རོག་ཀྱང་སྤྱིད། །

居民眾人苦樂本與共，

爭計得失勝負意義小，
減少諍訟互利當增廣，
如是而行自樂他亦樂。

All the people of this land share in joy and sorrow alike.
Though you compete over gain and loss, victory and defeat, the benefit is small.

Reduce conflict, and let your mutual benefit be great.
If you act that way, even your own joy will be the richer.

3

བཟའ་ཚང་མི་རྣམས་སྤྱིད་སྤྱག་མཉམ་ཁུར་ཡིན། །
སློ་ཞེས་མ་ཐུན་ན་རང་བདེ་རོག་ཀྱང་སྤྱིད། །
ཁ་འཐབ་མང་ན་རང་སྤྱག་རོག་ཀྱང་སྤྱིད། །
ཡུད་ཙམ་འདུས་ཆེ་ཅི་དགའ་ཅི་སྤྱིད་བྱ། །

夫婦舉家休戚共擔當，
心意相通自安伴亦樂，
紛爭頻發自苦伴亦然，
旦夕聚首應隨皆喜樂。

The members of a household share each other's happiness and hardship.
If hearts and minds are in harmony, even your own comfort is sweeter.
If quarreling is frequent, even your own sorrow deepens.
When gathered briefly together, do what brings delight and gladness.

4

ཡུལ་མི་མཐུ་བསྔོང་རང་ཕྱོགས་བསྐྱང་དགོས་པས། །
འཐེན་ཁྱར་མ་མང་སློ་ཞེས་གཅིག་དུ་བསྐྱུན། །
རང་རྒྱ་ཁར་ཤར་སྤྱས་ཀྱང་མི་འོང་བས། །
རང་དོན་རོགས་དོན་མཉམ་སྤྱང་བྱས་ན་ལེགས། །

居民協力當自護一方，
分歧鮮少齊心當隨同，
孤立無援任誰不成故，
自他福祉兼護方為善。

Since the people of a region must unite their strength to protect their own side,
reduce divisiveness and align your hearts and minds as one.
No one will come to the aid of one who stands alone in isolation.
It is best to protect both your own interests and those of your allies together.

5

ཕན་པ་བྱེད་ལ་འོས་ཚད་རྒྱུ་གཞོགས། །
བཟང་ངོ་མེད་ན་སྤྱོད་ཀྱང་ཕན་མི་འདོགས། །
མི་སྤྱོད་སྤྱོད་པོ་ཅི་ལྟར་འོས་པས་འདུལ། །
ངན་པ་རང་དབང་ཆེན་ཡུལ་དེ་རྒྱུ། །

受恩於人以量作報答，
忘恩負義無誰肯施援，
浮躁頑愚隨宜善調伏，
惡人勢大其域必衰敗。

When you do good for others, repay kindness in measure.
If there is no sense of gratitude, no one will extend benefit.
Tame the insubordinate and foolish by whatever means are fitting.
If the wicked have too much freedom, that region will fall to ruin.

6

ཅུང་བད་ཙམ་གྱིས་དགའ་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་པར། །
མེམས་སྤྱོད་འཇམ་ན་ཐམས་ཅད་མཇུག་བཞིན་དགའ། །
བྱད་མེད་ངན་མ་བཞིན་དུ་དབྱེན་གྱི་ཁར། །
མ་ཉན་སྤྱོད་རྒྱུད་བརྟན་ན་དུས་ཀྱི་བདེ། །

莫因小事輕易生悲喜，
心地柔和眾皆若親愛，
惡婦離間讒言勿輕聽，
心續堅穩時時得安樂。

Do not be easily moved to joy or sorrow over trifles.
If the heart within is gentle, all will delight in you as friends.
Do not heed the words of a malicious woman bent on sowing discord —
if your stream of mind remains steady, there will be ease at all times.

7

ཡོད་པོས་མེད་ལ་གཡར་པོ་ཁུང་བཟང་གིས། །
དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡོད་པོ་ཀུན་གྱིས་ཅི། །
མེད་པོས་ཡོད་ལ་རོག་དང་མངག་གཞུག་གིས། །
དེ་ལྟར་བྱས་ན་མེད་ཀྱང་གཡར་ཁུང་རྟེན། །

有者於無便利放借貸，
如是而行有者眾皆敬，
無者於有力助使從事，
如此而為無者亦得援。

If those who have lend generously to those who have not, they earn a good name.

Act thus, and those who have will be respected by all.

If those who have not offer their help and service to those who have,
act thus, and even those without will find a source of lending.

8

རང་ཤེས་རོག་ཤེས་བསམ་དཔྱོད་མེད་པ་ཡི། །
རང་འདོད་ཆེ་བའི་ཡུལ་དེར་བག་མི་ཤེབ། །
བསམ་བཟང་ཤེས་པ་ཅན་གྱི་མི་མང་ན། །
ཡུལ་དེ་བདེ་ཞིང་དམ་པའི་སྤྱི་བོས་བསྐྱེན། །

無有知己知彼之思擇，
私慾廣大之處無安適，
若得心善具慧者聚集，
其域安樂正士善依止。

Do not venture into regions where people lack self-knowledge and knowledge of others,
where there is no capacity for reflection, and where self-interest runs large.
Where there are many people of good intention and wisdom,
that land is peaceful — associate with such noble persons.

9

ཤེས་ཅན་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཀུན་གྱིས་བཀྟར། །
ཤེས་མེད་བསམ་རྒྱ་རྒྱུང་བ་གྱི་ནར་ཞོག།
སྦྲོན་པའི་རྩེས་འཇུག་ཇི་ལྟར་ཞན་ཁྱེད་མཆོད། །
གཞོན་རྒྱུང་མ་རྒྱས་པ་ལ་ཅི་ཕན་བྱོས། །

有識具德之人眾人敬，
識淺量狹者置勿深交，
縱劣隨佛法者亦可敬，
於弱能小者隨所力助。

Respect those of knowledge and virtue.
Set aside those of little understanding and narrow thinking.
Even a feeble follower of the Teacher's path is worthy of reverence.
Do whatever benefit you can for the humble and the powerless.

10

བཟང་ཕྱག་སུ་བྱུང་རང་ཡུལ་བསོད་ནམས་ཡིན། །
དེ་ལ་ཕྱག་དོག་བྱས་ན་རང་ཡུལ་བརྒྱལ། །
ངན་དབུལ་སུ་བྱུང་ལས་ཀྱི་བསྐྱོས་ཐང་ཡིན། །

དེ་ལ་དམན་སྤང་བྱེད་ན་ཐ་གལ་རྟགས། །

所出賢富福德歸本土，
若生嫉妒自損本地運。
所出劣貧業力所使然，
若生輕蔑是為鄙陋相。

Wherever a virtuous and prosperous person arises, it is the merit of their homeland.

To be jealous of such a person is to ruin your own region.

Wherever a wicked pauper arises, it is the decree of karma.

To hold such a person in contempt is a mark of vulgarity.

11

མཉམ་དུ་འགྲོགས་ན་རེད་དང་མ་རེད་བརྒྱ། །

སུ་ལ་འང་འབྱུང་བྱིར་ཡུལ་མི་བཟའ་ཚང་ལ། །

ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ལ་མི་འཐབ་པར། །

བྱམས་པར་བསྐྱེད་ན་སྤྲུང་ཡང་འཇོལ་བར་འགྱུར། །

長久共處是非百事生，
此為尋常之故百家應，
小過小失不必起諍訟，
以慈養護終得復和好。

In the course of living together, a hundred things will go right and go wrong.
Since this happens to everyone — among the people of a region, among families —

do not quarrel over minor faults.

If you nurture them with kindness, there will be reconciliation once again.

12

རྗེ་པོ་འཁུར་ཞིང་ཡུལ་མི་སློ་མཐུན་ལ། །

དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་བཀུར་སྟེ་ཆེ་བ་དང་། །
ཡ་རབ་བྱ་བར་དགའ་ཞིང་བསམ་དཀར་ཅན། །
གང་དུ་མང་པའི་ཡུལ་དེ་དར་བར་འགྱུར། །

上者盡責居民心相合，
恭敬三寶信心廣大深，
喜行善事意樂純淨然，
如是者眾其域必興盛。

Where leaders bear responsibility and the people are of like mind,
where reverence for the Three Jewels is great,
where there is delight in virtuous action and purity of intention —
wherever such things are many, that region will flourish.

13

ཁུ་ཁམ་རྩུན་གསུམ་སྤང་བ་ཀུན་ཡིད་ཆེས། །
ཅི་འཚོ་སྤྱོད་གསུམ་མཁས་ན་ཀུན་དང་མཐུན། །
བསམགས་གཏོང་ཚོང་གསུམ་ཤེས་ན་འབྱོར་པ་འཕྲེལ། །
དཔའ་གཉེན་ཚོད་གསུམ་ལྡན་ན་ཀུན་གྱིས་ཅི། །

捨棄盜詐假者人皆信，
善於敬顧護者與眾和，
通達積出商者財富增，
具足勇親慎者眾皆敬。

Abandoning the three — theft, violence, and lying — earns everyone's trust.
Skill in the three — raising livestock, farming, and herding — brings harmony
with all.

Knowledge of the three — saving, spending, and trading — increases prosperity.
Possessing the three — courage, affection, and moderation — earns everyone's
respect.

14

རང་རྒྱུད་དང་ན་ནམ་མཁའི་ལྷ་ཡང་མགྲ། །
མི་གཞི་བཟང་ན་ཐམས་ཅད་གཉེན་ལྷར་འདུན། །
བསམ་པ་བཟང་ན་རང་གི་ལས་ལམ་དག། །
ཤེས་པ་ཡོད་ན་རང་ལ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས། །

自端秉性天神亦滿意，
人格賢善眾皆如眷聚，
存心善良自身業道淨，
若具智慧諸德自圓滿。

If your own character is upright, even the gods of the sky are pleased.
If your human foundation is good, all will turn toward you as kin.
If your intention is good, your own path of action becomes virtuous.
If you have wisdom, all excellences are complete within yourself.

15

སྒོ་ཁོག་ཡངས་ན་འཐབ་ཚོད་ཟུང་ཞིང་སྤྱིད། །
གཞན་ལ་གང་ཕན་བྱས་ན་རང་ཉིད་བདེ། །
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་དད་ན་འདི་ཕྱིར་ལེགས། །
བསོད་ནམས་ཚོགས་བསགས་བྱས་ན་བསམ་པ་འགྲུབ། །

心量寬廣諍少起居樂，
利益他人自身亦得樂，
敬信三寶此生後世善，
積累福德所願皆成就。

If the mind is broad, conflict is few and life is pleasant.
Whatever benefit you do for others redounds to your own happiness.
If you have faith in the Three Jewels, this life and the next go well.
If you accumulate merit, your aspirations will be fulfilled.

16

ཅིས་ཀྱང་འཆི་ངེས་ལས་འབྲས་བསྐྱེད་པས། །
རང་མཁོས་གང་ཡོད་དགེ་སྤྱོད་སྒྲིག་སྒྲུབ་གིས། །
སྤང་དོར་འབྱེད་པ་དམ་ཚཱ་ཐོས་ལས་འབྱུང་། །
དམ་པ་བསྟེན་ཞིང་དམ་ཚཱ་ཉན་ན་དགེ། །

終歸定死業果毫不爽，
盡己所用修善斷諸惡，
抉擇取捨依聞正法生，
親近善士聞正法為福。

Since death is certain and the ripening of karma is infallible,
use whatever you have to practice virtue and abandon wrongdoing.
Discernment of what to adopt and what to reject arises from hearing the
sacred Dharma.
It is virtuous to associate with the holy and to listen to the sacred Dharma.

17

དེ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཇི་བཞིན་དུ། །
སེམས་ལ་སྤང་ན་ཕན་དང་བདེ་བ་འཕེལ། །
ཡུལ་གྱི་བདེ་ཐབས་ཅི་ཞིག་དགོས་ཞེས་སྟ། །
འདྲི་བ་དེ་ལ་འདི་ལྟར་སྟོན་པར་གྱིས། །

是故若能如實依箴言，
如法攝心奉行利樂增，
若問何成安居樂業道，
汝應如是明示而相告。

Therefore, if you take to heart what has been taught here as it is,
benefit and happiness will increase.
To those who ask, "What is needed for the wellbeing of a region?" —
show them what has been explained in this way.

མེ་སྤྲེལ་རྒྱ་ ༢ ཚེས་ ༢༠ ་ མི་པམ་པམ་བྱིས་པ་དག་ལེགས་འཕེལ།

火猴年二月二十日，米滂書，願善妙增長！

Written by Mipham. Fire Monkey Year (1896), 2nd Month, 20th Day. May virtue and auspiciousness increase.